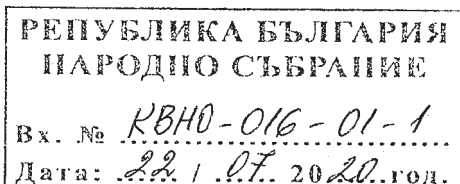

Deutsch-Bulgarische
Industrie- und Handelskammer
Германо-Българска
индустриално-търговска камара

Изх.№:91 / 21.07.2020 г.

ДО

Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА,
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Г-Н ТОМИСЛАВ ДОНЧЕВ
ВИЦЕПРЕМИЕР НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Г-ЖА ДЕНИЦА САЧЕВА,
МИНИСТЪР НА
ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Г-Н ДАНАИЛ КИРИЛОВ
МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПРЕДСЕДАТЕЛИТЕ НА
ПАРЛАМЕНТАРНИТЕ ГРУПИ
44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Г-ЖА АННА АЛЕКСАНДРОВА
И ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ
ВЪПРОСИ
44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Г-ЖА МЕНДА СТОЯНОВА
И ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИЯТА ПО БЮДЖЕТ И
ФИНАНСИ
44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

**Г-Н ГЕОРГИ ГЪОКОВ
И ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИЯТА ПО
ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО С НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ
ОРГАНИЗАЦИИ И ЖАЛБИТЕ НА ГРАЖДАНИТЕ
44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**Г-Н БОРИС ЯЧЕВ
И ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИЯТА ЗА БОРБА С
КОРУПЦИЯТА, КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ И
ПАРЛАМЕНТАРНА ЕТИКА
44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

КОПИЕ ДО

**Н.ПР. КРИСТОФ АЙХХОРН
ПОСЛАНИК НА
ФЕДЕРАЛНА РЕПУБЛИКА ГЕРМАНИЯ В
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**Г-Н ЦВЕТАН КЮЛАНОВ
ИЗПЪЛНЯВАЩ ДЛЪЖНОСТТА
РЪКОВОДИТЕЛ НА ПРЕДСТАВИТЕЛСТВОТО НА
ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ В БЪЛГАРИЯ**

София, 21.07.2020 г.

Становище на Германо-Българската индустриално-търговска камара

Относно: Законопроект за изменение и допълнение на Закона за юридическите лица с нестопанска цел № 054-01-60/01.07.2020 г.

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

С проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за юридическите лица с нестопанска цел № 054-01-60/01.07.2020 г. („ЗИДЗЮЛНЦ“) се предлагат промени в Закона за юридическите лица с нестопанска цел („ЗЮЛНЦ“), които въвеждат редица неоправдани ограничения и затруднения за голяма част от организациите с нестопанска цел в България. Смятаме, че подобна рестриктивна регулация противоречи на основни правни принципи, на конституционни и законови текстове, както и на правото на Европейския съюз и по тази причина не трябва да бъде приемана. По-долу излагаме основните ни съображения:

I. Една от основните промени, които се предлагат със ЗИДЗЮЛНЦ, е свързана с реструктурирането на Съвета за развитие на гражданското общество („СРГО“), и по-

специално отпадане на изискването в СРГО да участват представители на юридически лица с нестопанска цел („ЮЛНЦ“) за обществена полза. Смисълът на СРГО е той да бъде партньор на държавата, който да проучва нуждите на организациите с нестопанска цел в България, насоките в които те работят и въз основа на това да предлага приоритети за подпомагане на гражданските организации. С предлаганите промени на практика става възможно в СРГО да не бъдат представени точно организациите, които се очаква да бъдат насърчавани и подпомагани от държавата и които най-добре познават потребностите и проблемите на гражданските организации. Ако целта на промените е да бъдат ограничени компетенциите на СРГО по отношение на разходването на средства от държавния бюджет за насърчаване на проекти с обществено значение на ЮЛНЦ за общественополезна дейност, то разумният подход би бил да се прецизират правилата и правомощията относно разпределяне на средствата за насърчаване и финансова подкрепа, а не да се посяга върху представителния характер на СРГО, който от консултативен орган рискува да се превърне на практика в една административна структура. Отделно от това стои въпросът дали чрез тази уредба не се лишава от смисъл основният ангажимент на държавата да провежда политика за подкрепа на развитието на гражданските организации и за създаване на условия за насърчаване и финансова подкрепа на гражданските инициативи.

II. На следващо място се предлага въвеждането на задължение за ЮЛНЦ в обществена полза да декларират пред Министерство на финансите всяко получено финансиране на дейността в размер над 1000 лв. (заедно с доказателства за източника и размера на финансирането), когато източникът на финансирането е чужда държава или чуждестранно физическо или юридическо лице, с изключение на получено финансиране със средства от ЕС. Подалите такава декларация ще се вписват в Регистър на финансираните от чужбина юридически лица с нестопанска цел и спрямо тях министърът на финансите ще има правомощие да инициира финансови инспекции по реда за Закона за държавната финансова инспекция („ЗДФИ“). В мотивите към ЗИДЗЮЛНЦ се сочи, че новата уредба се предлага с оглед прозрачност във финансирането на ЮЛНЦ, както и че *„осветляването на финансирането им е въпрос на национална сигурност“*. Позволяваме си да отбележим, че свободата на сдружаване е основно постижение на всяка правова държава и неслучайно е прокламирана сред основните свободи в българската Конституция. В същото време предлаганият ЗИДЗЮЛНЦ изглежда изхожда от това, че ЮЛНЦ за общественополезна дейност в България (или част от тях) са непрозрачни структури, работещи срещу националната сигурност, поради което е необходимо да се въведе механизъм за „проверка“ на годността им да се ползват от основните конституционни свободи. Подобен подход е не само противоконституционен, но в противоречие и с чл. 11 от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи. ЗИДЗЮЛНЦ създава неоправдана тежест за ЮЛНЦ за общественополезна дейност, която в съчетание с предвидения контрол от страна на Агенцията за държавна финансова инспекция (АДФИ), имуществени санкции и грозящия риск от *„временно спиране на статута в обществена полза“* или дори прекратяване на ЮЛНЦ, превръща тази регулация на практика в инструмент за репресия. Отделен въпрос е, че дейността на АДФИ е насочена към защитата на публичните финансови интереси и вменияването ѝ на функции да контролира частноправни субекти е от една страна в противоречие с буквата и духа на ЗДФИ, и от друга страна груба намеса в частноправни отношения.

Отделно от горното, припомняме, че ЮЛНЦ за общественополезна дейност и към настоящия момент подлежат на достатъчно строги правила относно обявяването на източниците на финансиране. Съгласно чл. 40 ЗЮЛНЦ те са задължени ежегодно да изготвят доклад за дейността си, който съдържа, наред с друго, данни относно „*вида, размера, стойността и целите на получените и предоставени дарения, както и данни за дарителите*“, като този доклад, заедно с финансовия отчет на ЮЛНЦ за общественополезна дейност, се обявяват в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел. Наред с това, ЮЛНЦ са задължени лица по смисъла на Закона за мерките срещу изпирането на пари („ЗМИП“) и подлежат на строга регулация и контрол по отношение на средствата, които получават от дарители. Отделен въпрос е, че предлаганите със ЗИДЗЮЛНЦ промени отчасти попадат в обхвата на ЗМИП, т.е. два закона уреждат едни и същи обществени отношения, което поставя под съмнение правилността на подобен законодателен подход.

Трябва да се отбележи също така, че предлаганите промени нарушават основни текстове на Договора за функционирането на Европейския съюз („ДФЕС“), и по-специално принципа за недискриминация и една от основните свободи, на които се крепи правото на ЕС - свободното движение на капитали. ЗИДЗЮЛНЦ предвижда задължението за деклариране да важи само по отношение на финансиране от чужди държави и чужди физически и юридически лица, т.е. да не се прилагат ограничения за финансиране с източник България (отделен е въпросът как трябва да се дефинира „източникът на финансиране“ и дали финансиране с източник България винаги води до постигане на целите на регулацията, а именно прозрачност и защита на националната сигурност). Достатъчно е да отбележим, че със скорошно решение Съдът на Европейския съюз (СЕС) се произнесе по аналогична регулация, приета в Унгария (задължения за деклариране на чуждестранното финансиране на гражданските организации в нарочен регистър и сходни правомощия на министъра на финансите на Унгария), като постанови, че Унгария е нарушила задълженията си по член 63 ДФЕС и по членове 7, 8 и 12 от Хартата на основните права на Европейския съюз. Нарушенията се изразяват във въвеждането на мерки от страна на унгарската държава, които водят до неравно третиране както на лицата, които получават финансиране, така и на лицата, които го предоставят, и които в крайна сметка резултират в ограничение на свободата на движение на капитали в ЕС¹.

III. На последно място прави впечатление, че със ЗИДЗЮЛНЦ се допълва Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество („ЗПКОНПИ“), като в обхвата на задължените лица по ЗПКОНПИ се включват и органите на управление на ЮЛНЦ. Подобно приравняване на лица, заемащи длъжност в неправителствения сектор, с лица, заемащи висши държавни постове е в противоречие със смисъла, духа и целите на ЗПКОНПИ, а именно да се противодейства на корупцията. По този начин за органите на управление на ЮЛНЦ, по един дискриминационен и непропорционален начин, възникват редица задължения по ЗПКОНПИ, вкл. задължението за деклариране на личното имущество, само защото ЮЛНЦ, в което те заемат управленска длъжност, е получило дарение от чуждестранно лице. Такава строга регулация по отношение на лицата, на които са делегирани властнически правомощия, вероятно е

¹ Решение на СЕС, Комисията срещу Унгария, C-78/18 от 18 юни 2020 г.

оправдана. Когато става въпрос обаче за управленските органи на организации с нестопанска цел, които много често не получават възнаграждение за дейността си в ЮЛНЦ, подобно приравняване ще има изцяло възпиращ ефект и в крайна сметка ще бъде в ущърб на обществото поради ограничаване на правото на сдружаване.

В заключение бихме искали от името на Управителния съвет на Германо-Българската индустриално-търговска камара още веднъж да отбележим, че предлаганите промени бъдат сериозно безпокойство поради нарушаването на основни принципи на правовата държава и необосновано ограничаване на права и свободи, без да се държи сметка за баланса на интересите. С оглед на това призоваваме предложеният Законопроект за изменение и допълнение на Закона юридическите лица с нестопанска цел, вх. № 054-01-60/01.07.2020 г. да бъде отхвърлен.

С уважение,

Д-р Митко Василев
Главен управител

Кармен Щрук
Заместник-управител